

Af Mia Lejsted

Kunstner Baukje Zijlstra har arbejdet med at udtrykke sig – at få farver, teknikker og forskellige materialer til at tale – i hen ved en livstid. Hun har ladet værkerne blive til udstillinger i Danmark og mange steder i Europa og resten af verden, og listen over udstillingssteder er i dag imponerende lang.

For Baukje Zijlstra har det blandt meget andet handlet om udførelse af udsmykninger, design af kirkeligt inventar og beklædning samt kunstværker af snart sagt enhver art. Vi har i hverdagen den store glæde at have Zijlstra repræsenteret i vores kunstsamling samt med en permanent udstilling i Kunstmuseet. En udstilling som rummer sin helt egen historie – Baukje Zijlstras historie i en svær periode af hen-



des liv – og som vi tillægger en særdeles stor betydning i vores daglige formidling til museumsgæsterne. I en årrække fra 1983 drev Baukje Zijlstra sit eget Kunstakademi, "Andromeda" i Egtved, hvorfra hun uddannede nye billedkunstnere, ofte med basis i tekstilkunsten. Selv er hun uddannet overvejende i Holland, men også via studier i blandt andet Skandinavien, Canada og Frankrig.

Gaven

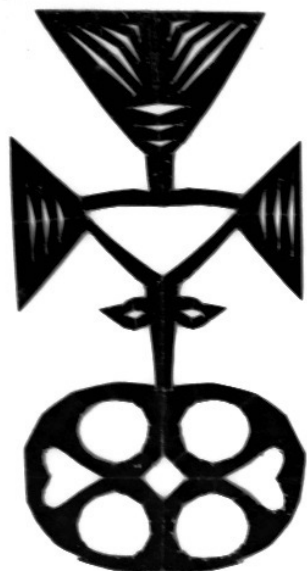
I 2009 donerede Baukje Zijlstra endnu en meget flot gave til Museum Ovartaci i form af adskillige værker, der dækker et stort spænd i hendes oeuvre. Disse seneste værker fører

os tilbage og rundt om Baukje Zijlstra som kunstner og menneske – rundt om tanker, idéer, skitser og forarbejder – fra ganske småt og sirligt til stort og groft. Det er denne fine og senest tilkomne samling, man fra dette efterår og henover vinteren kan følge arbejdet med i udstillingsrummene, hvor selve processen er udstillingen frem til den officielle åbning ultimo marts 2014.

Udover de enkeltstående værker rummede den seneste donation tillige en del værdifuldt dokumentationsmateriale, der, om end ikke præsenteret i udstillingen, vil komme til at danne baggrund for udstillingens udformning samt det medfølgende katalog.

En livsrejse ...

Denne udstilling er tillige en markering af Baukje Zijlstras 70 års fødselsdag samt hendes 40 årige virke i Danmark. Og med blot et kortvarigt blik på denne mangfoldighed af arbejder er man ikke i tvivl om, at vi får lov til at se ind i en art kunstens livsrejse med Baukje Zijlstra selv som både pioner, dokumentarist og eventyrer! Pioner, fordi hun på mange måder var denne banebryder, drivkraft og forgangskvinde i dels koblingen af materialer og dels inddragelsen og anvendelsesmåden af tekstil med et nyt og overbevisende fokus på struktur og overflade. Hun var dokumentaristen i sit eget liv, herunder de svære perioder hun har været igennem, med



tekst, digte og fotos. Man kan på mange måder sige, at hun som eventyreren set med datidens øjne også tangerer vovehals og vagabond. At opbygge og drive sin egen skole ud fra erfaringer med "alt det, man også kan bruge det kunstneriske udtryk til" – at formulere følelser, smerte og sygdom – og at bruge det konstruktivt gør hende til både vovehals og en overlever.

Besøg

Og at Baukje Zijlstra stadig er en aktiv kunstner, får vi syn for denne smukke torsdag i november, hvor vi kører gennem det flade landskab – stadig i efterårsfarver, som lyser ekstra meget i solskinnet – til vi finder Gram og Zijlstras bopæl. Indenfor emmer alt naturligvis af et langt kunstnerisk virke – Baukje Zijlstras virke og relationer – oplevelser, særlige perioder i hendes liv, samlinger og værker i arbejdsværelset der er undervejs. Hver eneste genstand har sin helt egen historie, og Zijlstra fortæller gerne selv. Hun er et yderst engageret menneske – i livet, historien, kulturer, mennesker – og hun er dedikeret til alt det, hun har arbejdet med i hele sit liv – til kunsten.

Værkerne, som Baukje Zijlstra arbejder med for tiden, handler om Livstræet – verdens livstræ fra den nordiske mytologi eller det træ, vi gennem



Baukje Zijlstra, november 2013.

dåben alle er grene af. Der er så meget symbolik og kraft i dette tema, i billedet og tanken om verdenen og menneskeheden som et træ, at det vedbliver at være et tilbagevendende tema for en indgående kunstner som Zijlstra. Og indenfor rækkevidde har hun sine materialer. Som vi tillige ser det i den kommende udstilling forvandles tråd, stof, papir, maling til historier – nogle er eventyragtige, andre mere stemningsfunderede og smertelige.

Det er godt at snakke med Baukje Zijlstra om udstillingen, at få spurgt ind til forskelligt og få sat nogle løse ender på plads. Det giver en stærkere baggrund for at kunne sammensætte udstillingen og

ekstra energi til vores arbejde hjemme i Museet. Det bliver et kunststykke i sig selv at indfange og formidle alt, hvad denne uhyre flittige og favnende kunstner står for.

Værkerne

Afsættet for Baukjes Zijlstras værkproduktion har varieret i hendes kunstneriske forløb. Hun har via sin egen skole – Kunstakademiet Andromeda – og flere uddannelser arbejdet sig ind på den billedterapeutiske side af kunstudtrykket. Dels har hun i sin skole undervist andre i dette felt og givet de studerende indsigt i kunstens og processens egenskaber i forhold til at nå ind på de personlige planer, og dels har hun selv i ganske bestemte

perioder anvendt den terapeutiske del meget bevidst i forhold til selv at få det bedre. Men uanset hvilket afsæt Zijlstra arbejder ud fra – om det er med udsmykningsopgaver, design af effekter til den kirkelige liturgi, undervisning, interesse i andre kulturer – så har udtrykkene og resultaterne altid det stærke personlige præg af kunstneren selv – på samme tid en stor styrke og følsomhed med rødder i en tid før, og i nuet. Det ser altid ud, som om hun uhindret bevæger sig mellem de fineste og sarte broderier, fine papirklip, små tuschtegninger, collager og fint knyttede værker af sølvsnor til de store vævede værker af reb, knyttede bånd eller kraftige bomuldsstrimler. Det virker

som en leg for Zijlstra, for hun har et særdeles godt øje for det taktile – for linjer og mødepunkter eller kraftcentre i billedfladerne – og så arbejder hun med en gavmild hånd. Her kommer legen også ind. Når hun tegner med tusch, blyant, papirstykker eller tråd får man netop oplevelsen af, at hun nærmest overdådigt både leger og fabulerer.

Baukje Zijlstra maler *med* tekstil, tråd og knapper, som var det maling, hun maler *på* tekstil af forskellige typer for at fremhæve overfladens virkning, og hun anvender strimler af stof, gamle kassettebånd, snore, pinde og fjer, som hun monterer i plexiglasplader eller

som et vægophæng. På denne måde kan materialet og værket i nogle tilfælde bevæge sig, når luften sættes i bevægelse. Derved understreges værkets materialitet og rummet som sådan.

Og rummet indtager Baukje Zijlstra bogstaveligt talt med sine tredimensionelle fjer-skulpturer eller eksempelvis skulpturen skabt af 9 løse æsker. Hun bevæger sig mellem sort/hvide grafiske arbejder og symmetriske papirklip og følsomme tuschtegninger, der i stor grad er indbegrebet af flade, til de reliefagtige værker og videre til skulpturen. Igen underbygger dette Baukje Zijlstra som en særdeles man-



Bemalet træplade. 20 x 20 cm

gesidig kunstner, hvilket vi med denne kommende udstil-

ling naturligvis tilstræber at kaste lys over.

Curriculum Vitae

Født i Holland, Apeldorn 1944
– bosat i Danmark siden 1974

Uddannelse: Koninklijke Nijverheidsschool, Arnhem – kunst og tekstilkunst. Restaurering og konservering fra Central Laboratorium for Research of Objects of Science and Art, Amsterdam. Museologi, Leiden, Den Haag. Kurser og workshops i gestalt og psykologi, filosofi og esoterisk psykologi. Baukje Zijlstra har utallige udstillinger bag sig. Hendes CV er tætskrevet med udstillingssteder i snart sagt alverdens lande. Navnlig er tiåret fra 1990 til 1999 i særdeleshed præget af stor udstillingsaktivi-

tet – fra Mexico til Kina, Japan – og de europæiske lande og Skandinavien. Herudover har Baukje Zijlstra opnået en lang række priser.

Et ganske lille udsnit af udstillingslisten for årene 1990 til 1999 giver et indtryk:

The Heidelberg Museum of Textiles, 1997, The Trondheim. Museum of Industry and Art, Trondheim, 1997, N. Grand Concours International Peinture et Sculpture, L'Art Libre, Vitry-Le-Francois, 1996, F – BRONZE + Prix De La Publique The Third International Graphic Art Exhibition, Stockholm, 1996, S – Honourable Mention. 17ème Salon International Artistique de Haute Loire, de l'Académie Littéraire et Artistique,

au Puy en Velay, Centre Cardinal, 1996, F – Diplome d'Honneur. L'Art du 20ème Siecle a Rendez-Vous à Liege, Salon du Petit Format, Liege, 1996. BBKF i Vejle Amt, Spinderihallen, Vejle, 1996, DK. Ancher European Award for Modern Embroidery Exhibition, Rathaus, Kenzinger, 1996, D. Palazzo Gatti, Milano, 1996, I. FEMINA PROJECT, "We are different", a better world for our children, Stockholm, 1998, S – Certificate of Merit. International Art Exhibition in Kurashiki, "KYOTO MUSEUM", 1998, JP. Biennale Internationale d'Art Miniature, Salle Augustin Chénier, Ville-Marie, Québec, 1998, CND. 1st Venice Annual Masks in Venice, Palazzo Corror, 1998, I – Certificate of Merit.

Tokyo Membership Exhibition, Kokusai Bijutsu Shingikai, Tokyo, 1998, JP. Malere i og omkring Vejle, Vejle Kunstforening. Kunstbrønderiet, 1998, DK. 15ème Salon International de l'Art Libre, Vitry-Le-Francois, 1998, F – Prix d'Honneur. Académie Littéraire et Artistique de Haute Loire. 19ème Salon International, Centre Pierre Cardinal, Le Puy en Valay, 1998, F. BKF i Vejle Amt, Sort Hvidt i Farver, Spinderihallen, Vejle, 1998, DK. National Museum, Beijing, 1998, CN. Miniarttextil, Como, 1998, I. L'Aigle de Nice, 1998, F – Coupe de Ville de Villeneuve-Loubet.